

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **G. S.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 939/4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2018, č. j. OAM-470/ZA-ZA11-P15-2016, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2019, č. j. 41 Az 4/2018 - 101,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), rozhodnutím ze dne 1. 2. 2018, č. j. OAM-470/ZA-ZA11-P15-2016, neudělilo žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 12. 6. 2019 rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud připomněl zprávy obsažené ve správním spise a vypovídající o hrozbách, jimž jsou v Čínské lidové republice vystaveni příslušníci náboženských menšin, včetně příslušníků Církve Boha Všemohoucího, mezi něž patří i žalobce. Ten při pohovorech v rámci správního řízení vypověděl, že v roce 2001 byl jeho automobil, ve kterém převážel knihy s církevními texty, prohledáván policií, a knihy se nenašly pouze proto, že na nich měl naložená vajíčka. Od roku 2004 se již nemohl zdržovat ve svém bydlišti, neboť ho tam hledala policie, místo bydliště musel opustit, od té doby až do odjezdu z Číny se již do původního bydliště nevrátil, skrýval se v domácnostech svých souvěrců, z nichž prakticky vůbec nevycházel, aby ho někdo neoznámil a nebyl zatčen. Krajský soud akceptoval žalobcovu tvrzení, že žil v každodenním strachu, nemohl vést normální život, a to byl zásadní důvod, pro který se rozhodl zemi původu opustit. Měl tedy odůvodněné obavy z pronásledování pro příslušnost k náboženské skupině ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 odst. 1 směrnice 2011/95/EU, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Tato skutečnost nebyla v průběhu správního řízení vyvrácena. Závěr žalovaného o tom, že „*základní lidská práva žalobce nebyla závažným způsobem porušena*“, byl podle krajského soudu nepřezkoumatelný. Žalobce sice nebyl

vystaven fyzickému násilí, krajský soud měl nicméně za prokázáno, že měl důvodnou obavu ze zatčení, v důsledku čehož opustil svůj původní domov a skrýval se v domácnostech souvěrců po řadu let, kdy téměř nevycházel z domu, v důsledku obav ze zatčení policií ani nepracoval, nemohl vést normální život a založit rodinu. Krajský soud proto hodnotil jako nesrozumitelný závěr žalovaného, že žalobce nebyl z důvodu příslušnosti ke konkrétní náboženské skupině nikdy vystaven pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu a že ani neuvedl žádné konkrétní a relevantní skutečnosti, které by svědčily o tom, že se na této jeho situaci v případě návratu do vlasti cokoliv změní.

[3] Za nepřezkoumatelnou pro nedostatek důvodů označil krajský soud i tu část odůvodnění napadeného rozhodnutí, v níž žalovaný odkazoval na možnost využít vnitřní přesídlení v rámci Číny. Takový závěr neměl oporu ve zprávách o žalobcově zemi původu. S možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu se žalovaný vypořádal pouze tak, že doslovně opsal část odůvodnění, které se týká neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Z obsahu správního spisu neplynula také žádná opora pro tvrzení žalovaného, že motivem příjezdu žalobce a ostatních čínských občanů do ČR byly spíše ekonomické zájmy než útek před náboženským pronásledováním. Žalovaný si také neopatřil žádné relevantní informace, z nichž by plynulo, že žalobcem uváděná nebezpečí v případě návratu do Číny nejsou reálná. Krajský soud navíc na základě pěti rozhodnutí úspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu dospěl k závěru odpovídajícímu závěrům Zprávy veřejné ochránkyně práv o šetření z vlastní iniciativy ve věci neudělení mezinárodní ochrany ze dne 31. 10. 2018, č. j. KVOP-46235/2018 (dále jen „zpráva VOP“), tedy že na základě velmi podobných skutkových okolností a v kontextu totožných informací o zemi původu došlo pouze v některých případech (celkem v osmi) k udělení mezinárodní ochrany, avšak v naprosté většině byly žádosti zamítnuty.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel brojí proti tomu, že krajský soud provedl důkaz zprávou VOP, přestože nebyla konečná a byla pouze výsledkem jednostranné etapy šetření veřejné ochránkyně práv, jak správně konstatoval Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ve svých rozsudcích ve věcech čínských křesťanů. Na řadu z nich stěžovatel souhlasně poukázal. Připomněl, že v rámci správního řízení o konkrétní žádosti o mezinárodní ochranu se neposuzuje obecná situace konkrétních menšin a jejich postavení v zemi původu žadatele, ale je nutné shledat individuální pronásledování jeho osoby ve smyslu konkrétních ustanovení zákona o azylu. Dále zdůraznil, že se žalobce, ač pobýval na různých místech, neskrýval před státními orgány, neměl žádné konkrétní potíže po jediném incidentu s policií, nebyl trestně stíhán, není trestně stíhán ani v současnosti a navíc si vyřídil svůj cestovní doklad a vízum, cestoval do Pekingu a z vlasti vycestoval legálně spolu se svými souvěrci. Krajský soud vycházel pouze ze zevšeobecnění a z připodobnění daného případu k ostatním příběhům čínských křesťanů s odkazem na zprávu VOP a konkrétní příběh žalobce v napadeném rozsudku detailně nereflektoval. Jestliže žalobce svou víru ve vlasti dlouhou dobu prakticoval, aniž by přímo proti němu čínské státní orgány zasáhly, není žádný rozumný důvod se domnívat, že by v této činnosti nemohl po návratu do vlasti za stejných podmínek pokračovat. V průběhu řízení se neobjevily žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno shledat, že žalobce byl pronásledován z relevantních důvodů, nebo na jejichž základě by bylo možno prospektivně usoudit, že je přiměřeně pravděpodobné,

pokračování

že k porušení jeho základních lidských práv a svobod může dojít v budoucnu. Žalobce tedy nebyl ve své zemi původu pronásledován ve smyslu zákona o azylu a neuvedl ani žádné konkrétní opodstatněné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že se tak stane v případě jeho návratu do vlasti.

[6] Žalobci nehrozí ani bezprostřední riziko vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Shodné úvahy vyslovené ve správním rozhodnutí ohledně posouzení důvodnosti žádosti dle § 12 písm. b) zákona o azylu a § 14a tohoto zákona nezpůsobují nepřekoumatelnost tohoto rozhodnutí. Žalobcovy obavy ze zatčení a uvěznění z důvodu víry jsou nepodložené. V případě, že se cítil ohrožen v místě svého bydliště, měl možnost využít k řešení své situace vnitřního přesídlení. Stěžovatel poukázal také na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) ze dne 19. 10. 2017 ve věci Y. L. proti Švýcarsku, stížnost č. 53110/16. Krajský soud nehodnotil situaci žalobce komplexně a pominul právě ty skutkové okolnosti předkládaného azylového příběhu, které svědčí o důvodnosti stěžovatelova závěru o účelovém vygradování žalobcova azylového příběhu a o nadhodnocení jeho obav. Krajský soud nevzal v potaz konkrétní žalobcovu výpověď a jeho postup poté, kdy se rozhodl zemi opustit. Okolnosti zmíněné v rozhodnutí o organizovanosti žalobcova odjezdu z Číny a organizovanosti v otázce podání žádosti o mezinárodní ochranu či o účelovosti této žádosti podané z ekonomických důvodů jsou ve spisovém materiálu potvrzeny a vycházejí z výpovědi žalobce. Dále zdůraznil, že nepravdivé informace a dokumenty použil žalobce pouze ve vztahu k zastupitelskému úřadu ČR, kde žádal o turistické vízum, a dále vůči cizinecké policii na mezinárodním letišti Václava Havla v Praze, nikoli tedy ve vztahu k Číně. O mezinárodní ochranu pak nepožádal bezprostředně po svém příletu, ale až s jistým časovým odstupem v přijímacím středisku Zastávka u Brna. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

[7] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že krajský soud mohl vycházet i ze zprávy VOP. K odůvodněným obavám z pronásledování připomněl, že ani ve správním řízení netvrdil, že by pronásledování hrozilo všem členům Církve Boha Všemohoucího, pro přiznání mezinárodní ochrany však dostačuje existence přiměřené pravděpodobnosti pronásledování. Organizovanost příjezdu žalobce a dalších žadatelů o mezinárodní ochranu z Číny nemůže být relevantní pro posouzení jeho nevěrohodnosti. Žalobce se ztotožnil i s ostatními závěry krajského soudu a navrhl, aby kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost nebo zamítnuta.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Protože se jedná o kasační stížnost podanou ve věci udělení mezinárodní ochrany, NSS se zabýval v souladu s § 104a s. ř. s. nejprve tím, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu citovaného ustanovení přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS;

(2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] NSS neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Neshledal ani tvrzenou nepřezkoumatelnost rozsudku. Krajský soud se pečlivě zabýval žalobními námitkami a zohlednil při tom všechny rozhodné skutečnosti. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[12] Co se týče rozhodných právních otázek, NSS podotýká, že se v nedávném v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, zabýval zcela obdobnou skutkovou a právní situací, tedy situací příslušníka Církve Boha Všemohoucího, který v Číně neutrpěl žádný konkrétní akt pronásledování, přesto tvrdil, že je u něj přítomen odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství. Tímto rozsudkem NSS zrušil jak zamítavý rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích, tak jemu předcházející rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany. V tomto rozsudku se vypořádal se všemi námitkami, které nyní žalovaný uplatňuje v postavení stěžovatele, proto na uvedený rozsudek plně odkazuje. Shodně ostatně nedávno postupoval v usnesení ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Azs 227/2019 - 39, kterým taktéž s odkazem na rozsudek NSS č. j. 9 Azs 39/2019 - 77 odmítl jako nepřijatelnou kasační stížnost stěžovatele proti obdobnému rozsudku Krajského soudu v Brně ve věci jiné čínské příslušnice jedné z menšinových křesťanských církví.

[13] Otázkou použitelnosti zprávy VOP se NSS zabýval konkrétně v bodě [18] svého rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77; otázkou nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu (včetně nevhodnosti doslovného opakování částí stěžovatelova rozhodnutí) v jeho bodech [51] až [56]; na rozhodnutí ESLP ve věci Y. L. proti Švýcarsku zareagoval v jeho bodě [34]; k tomu, jaké dopady na věrohodnost žalobcovy výpovědi má uvádění nepravdivých informací v žádosti o vízum, se vyjádřil v jeho bodech [42] až [46]; k důsledkům tvrzené organizovanosti odchodu skupiny čínských křesťanů ze země původu pak v bodech [47] až [50].

[14] Ke klíčové právní otázce, zda je nutné, aby byl sám žadatel o mezinárodní ochranu již v minulosti vystaven konkrétnímu aktu pronásledování z důvodu náboženství, pak NSS v citovaném rozsudku vyšel z judikatury Soudního dvora EU (dále též „SD EU“) a v bodě [41] uzavřel, „že se žalovaný měl nejprve jednoznačně vyjádřit k otázce, zda stěžovatele pokládá za příslušníka Církve Boha všemohoucího. Poté se neměl zastavit ve svých úvahách pouze na jednoduchém závěru, že stěžovatel sám v minulosti nebyl vystaven konkrétnímu aktu pronásledování, nýbrž měl zvážit i možnost, zda již z důvodu svého členství v této církvi nebylo „přiměřeně pravděpodobné“, že takovému pronásledování vystaven bude. Samotná skutečnost, že by se takovému pronásledování mohl člen této církve vyhnout tím, že se mu pomocí tajných obřadů podaří příslušnost k církvi utajit před státními orgány země původu, pak pohledem judikatury SD EU nedostačuje k závěru, že oprávněný strach z pronásledování neměl.“

pokračování

[15] Jednotná judikatura NSS tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a NSS neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

IV. Náklady řízení

[16] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. října 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu